

**LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING**  
till Landstinget med förslag till landskapslag  
angående ändring av landskapslagen om studie-  
ledighet.

**Allmän motivering**

Landskapslagen om studieledighet (57/83) trädde i kraft den 1 januari 1984. Vissa bestämmelser i lagen har visat sig oklara eller oändamålsenliga och föreslås därför justerade. Rätten till studieledighet föreslås utvidgad eftersom behovet av fortbildning och omskolning av arbetstagarna tenderar att öka till följd av den snabba samhällsutvecklingen. Arbetstagare föreslås få rätt till två års studieledighet inom en period av fem år. I framställningen föreslås även vissa ändringar bl.a. i bestämmelserna om ansökan om och beviljande av studieledighet samt om rätten att avbryta studieledighet. En bestämmelse om rätt för arbetstagare att under vissa förutsättningar uppskjuta redan beviljad studieledighet föreslås införd i lagen.

I riket har liknande ändringar gjorts i lagen och förordningen om studieledighet (FFS 663/86 och 812/86).

Ålands arbetsgivareförening r.f., Ålands redarförening, Ålands Producentförbund, Kommunala avtalsdelegationen, Ålands handelskammare, AKAVA-Åland r.f., FOA-Å r.f., TOC-TÅ r.f. och FFC:s lokalorganisation på Åland har beretts tillfälle att yttra sig över lagförslaget.

**Detaljmotivering**

4 §. Enligt gällande 4 § har arbetstagare som varit anställd hos samma arbetsgivare utan avbrott i minst ett år rätt till nio månaders studieledighet under en period av tre år. Rätten till studieledighet är således beroende av anställningsförhållandets längd och av att anställningen fortgått utan avbrott. Eftersom det i praktiken kan vara oklart vad som avses med avbrott i arbetet bör bestämmelsen enligt landskapsstyrelsens uppfattning ändras så att det inte längre skulle vara ett krav att anställningen fortgått utan avbrott. Anställningen skall dock i en eller flera perioder ha fortgått i sammanlagt ett år.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning är den studieledighet på nio månader, som enligt gällande bestämmelser kan beviljas, en alltför kort tid. Den begränsade tiden kan onödigt försvåra slutförandet av sammanhängande studiehelheter. Landskapsstyrelsen föreslår därför att tiden för studieledighet förlängs till två år. I

gengäld skulle den period inom vilken studieledighet kan beviljas förlängas från tre år till fem år.

5 §. I den gällande 5 § har specificerats de typer av utbildning för vilka studieledighet kan beviljas. Det ansågs nödvändigt att avgränsa studiernas innehåll eftersom avsikten i enlighet med ILO:s avtal (nr 140) och rekommendation (nr 148) från år 1974 var att anknyta ekonomiskt stöd till studieledighet för vissa slag av studier. Eftersom olika studiesociala stödformer regleras särskilt för sig är det inte nödvändigt att i landskapslagen om studieledighet i detalj ange de studier för vilka studieledighet kan beviljas. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör studieledighet kunna beviljas för sådan utbildning som är underställd offentlig tillsyn. Med utbildning som är underställd offentlig tillsyn avses utbildning som anordnas av landskapet, staten eller kommun eller som understöds eller bekostas med offentliga medel eller utbildning som på annat sätt står under offentlig tillsyn.

7 §. Ansökan om studieledighet skall enligt gällande bestämmelser inlämnas till arbetsgivaren senast 60 dagar innan den planerade ledigheten inleds. Ansökan om studieledighet för högst fem dagar skall göras senast 30 dagar innan ledigheten inleds. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning kan ansökningstiderna i praktiken förorsaka problem t.ex. för arbetstagare som i ett sent skede får kännedom om att de erhållit studieplats. Ansökningstiderna föreslås därför ändrade så att ansökan om studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar skall göras senast 45 dagar före den planerade ledigheten om ansökan om studieledighet för högst fem arbetsdagar senast 15 dagar före ledigheten.

9 §. Eftersom arbetstagarna med stöd av 7 § skulle få rätt att ansöka om studieledighet senare än vad som är fallet enligt gällande lagstiftning föreslår landskapsstyrelsen att även arbetsgivarens skyldighet att avgöra ansökan framflyttas.

11a §. I den gällande lagen finns inga bestämmelser om arbetstagares rätt att uppskjuta studieledighet eller lämna beviljad studieledighet outnyttjad. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör arbetstagare medges en sådan rättighet under förutsättning att uppskovet inte medför betydande olägenhet för arbetsgivaren.

12 §. Enligt gällande bestämmelser har arbetstagare rätt att avbryta sin studieledighet om han anmäler därom minst tre veckor innan han återvänder till

arbetet. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning är denna tid för kort eftersom det i praktiken kan vara svårt för arbetsgivaren att organisera återgången till arbetet med så kort varsel. Tiden föreslås därför förlängd till fyra veckor.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g  
angående ändring av landskapslagen om studieledighet

-----

I enlighet med landstingets beslut

ändras 4, 5, 7 och 9 §§ samt 12 § 2 mom. landskapslagen den 28 oktober 1983 om studieledighet (57/83) samt

fogas till lagen en ny 11a § som följer:

4 §

Arbetstagare som i en eller flera perioder under sammanlagt ett år har varit anställd i huvudsyssla hos samma arbetsgivare har rätt till sammanlagt högst två års studieledighet under en period som omfattar fem år.

5 §

Studieledighet kan beviljas för deltagande i utbildning som är underkastad offentlig tillsyn.

Studieledighet kan även beviljas för deltagande i fackföreningsutbildning i enlighet med vad som överenskommits i kollektivavtal samt för deltagande i utbildning för lantbruksföretagare i enlighet med vad därom särskilt är föreskrivet.

Studieledighet kan beviljas för studier utomlands, om arbetsgivaren och arbetstagaren överenskommit därom.

7 §

Ansökan om studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar skall vara skriftlig och inlämnas till arbetsgivaren senast 45 dagar innan den planerade ledigheten inleds.

Ansökan om studieledighet för högst fem arbetsdagar skall muntligen eller skriftligen göras till arbetsgivaren senast 15 dagar innan den planerade ledigheten inleds.

9 §

Söks studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar, skall arbetsgivaren lämna skriftligt meddelande om sitt beslut i ärendet senast 15 dagar innan ledigheten är avsedd att börja.

Gäller ansökan ledighet för högst fem arbetsdagar, skall beslutet lämnas senast sju dagar innan ledigheten är avsedd att börja.

11a §

Arbetstagare får framskjuta studieledighet eller lämna beviljad studieledighet outnyttjad om ledigheten har beviljats för längre tid än fem dagar och om detta inte medför betydande olägenhet för arbetsgivaren.

Anmälan om att beviljad studieledighet framskjuts eller lämnas outnyttjad skall göras skriftligen senast två veckor innan studieledigheten är avsedd att börja.

12 §

-----  
Önskar arbetstagare avbryta studieledigheten, skall han meddela arbetsgivaren därom senast fyra veckor innan han avser att återvända till arbetet. Arbetsgivaren är dock inte skyldig att återta arbetstagaren i anställning förrän åtta veckor utlöpt från meddelandet.  
-----

---

Denna lag träder i kraft den

Mariehamn den 25 mars 1987

L a n t r å d

Folke Woivalin

Lagberedningssekreterare

Birgitta Björkqvist